

Павло Вишебаба

Борис Гуменюк

Артем Довгополий

Сергій Жадан

Андрій Карпенко

Дмитро Лазуткін

Дмитро Лінартович

Володимир Ліщук

Сергій Лефтер

Ігор Мисяк

Максим Кривцов

Іван Бережний

Василь Пастушина

Олександр Стусенко

Оксана Рубаняк

Олег Калашніков

Олена Лотоцька

Андрій Кириченко

Володимир Коротя

Микола Поровський

Максим Парфіненко

Олександр Хоменко

Ілля Чернілевський

Григорій Цимбалюк

ЗМІСТ

ПОЕЗІЯ З ВІЙНИ

<i>Іван Бережний</i>	4
Вона тому і залишається завжди молодою	5
<i>Павло Вишебаба</i>	16
Як ти? – Не буду тебе питати... ..	16
<i>Борис Гуменюк</i>	35
Не відривайте нас від матері	36
<i>Артем Довгополий</i>	45
Повернуся на землю... ..	46
<i>Сергій Жадан</i>	58
Із книги «Життя Марії», Meridian Czernowitz, 2015	58
<i>Андрій Карпенко</i>	66
Я живу в раю... ..	66
<i>Максим Кривцов</i>	76
Я поверну собі своє життя обіцяю.....	77
<i>Дмитро Лазуткін</i>	88
...І запах скаліченої трави	88
<i>Дмитро Лінартович</i>	96
Вісім метрів.....	96
<i>Володимир Ліщук</i>	113
Так багато світу в маленькій серці.....	113
<i>Сергій Лефтер</i>	117
Цей вірш я нікому не оддам.....	118
<i>Ігор Мисяк</i>	121
Інколи єдине, що тримає тебе, – це віра.....	122

<i>Василь Пастушина</i>	125
Я прийшов із війни і я переважно мовчу	126
<i>Оксана Рубаняк</i>	133
По крихті втрачаю себе.....	133
<i>Олександр Стусенко</i>	145
Ті, кого ми любимо, відходять... ..	145
<i>Ілля Чернілевський</i>	149
Я повернуся.....	150
<i>Станіслав Чернілевський, батько</i>	
В повечір'я вичахне тріща вся	156

ПРОЗА З ВІЙНИ

<i>Олег Калашніков</i>	158
А що, якщо війна поселилася у тобі самому?	158
Плач у безодню	165
Діалог перед дорогою в небо	166
Особиста посада	167
Повертаючись із пекла.....	168
Увійти до вальхалли.....	173
Бій під курганом.....	179
З війни не повертаються	184
По той бік доповіді.....	188
Спільна справа	191
Вовче благословіння	192
<i>Андрій Кириченко</i>	195
Урок історії.....	196
Баба соня	200
Проліски.....	215
<i>Володимир Коротя</i>	221
Про танчик і курятник.....	221
Про денчик.....	223

<i>Олена Лотоцька</i>	225
Про неї	225
Саньок	226
Фонетичний етюд.....	234
<i>Максим Парфіненко</i>	237
Дивовижі чарівної липи	237
Майже війна. Обміть	243
<i>Микола Поровський</i>	247
Частина повісті «щоб в синім небі стрічка золота»	247
Життя, смерть і людські долі.....	247
<i>Олександр Хоменко</i>	262
Кейс, стиль, пісок... ..	262
<i>Григорій Цимбалюк</i>	266
До зв'язку	266
Іліан	271
Полон.....	280
Снага.....	288
Сповідь.....	290
Факт	294

ПОЕЗІЯ З ВІЙНИ

Іван Бережний

«Народився 1999 року в Києві, де й пройшли мої дитячі та юнацькі роки. Це місто стало простором, що сформував мене як людину. Тут я здобув освіту лікаря, проте шлях у медицині виявився нетиповим. У 2024 році, замість інтернатури, я підписав контракт і став військовим медиком.

Писати я почав майже десять років тому, і з того часу література стала важливим елементом мого життя. Вірші та проза для мене — спосіб осмислити світ, зафіксувати переживання. У словах я знаходжу сенси, яких інколи бракує в реальності, і водночас передаю власний досвід та почуття. Також люблю експериментувати із формою, оскільки вона для мене є невід'ємною частиною твору, яка теж здатна викликати емоції у читача.

Медицина, військова служба і література — усе це впливає на мене, доповнює і змінює. Це мій шлях, і я просто йду ним».

ВОНА ТОМУ І ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЗАВЖДИ МОЛОДОЮ

РУКИ

*«...But the old man would not so, but slew his son,
And half the seed of Europe, one by one.»*
(c) Wilfred Owen — The Parable
of the Old Man and the Young

поет відриває рукою аркуш від тіла зошита —
і та рука відривається так само просто й невимушено
немов була зайвою

у трунах тіла складаються з крові та гною
(*бур'яни кладовищенські проростають зі сліз*)
їхні руки й далі пишуть історію

це вони торкаються твого тіла вночі
коли тягнуть на дно темних вод сновидінь
коли витягають із них на пекучий берег
(*ніяк не знайти свого місця*)

це вони гладять твоє волосся
яке від їхнього дотику робиться сивим
і ховає в собі всю вицвілість часу
закладену в порухах
замерзлих
затерплих
затвердлих
пальців

КОЛИ ОСТАННЯ

л ю д и н а

*(сховається в землю
згорить у вогні й
відлетить за вітром
стане сіллю морською)*

всесвіт охопить паніка

а руки що досі триматимуть запальничку й червоний
мальборо
десь у безіменних полях
дадуть йому пару тяг

аби той розслабився

КВІТИ

від хворої спільної долі
чого нам чекати далі?
мабуть ще більше болю
мабуть ще більше сталі
мабуть зруйнованих селищ
розвіяний попіл народів
в розмові з минулим це лиш
нестерпні шуми на дроті
янголи духи та демони
з острахом зійдуть до нас і
спитають яке воно?
вранішнє сонце Донбасу
де ями руками вириті
вгодовані потом і плоттю
де квіти землю вигріті
виростуть з плоті потім
проб'ють бетон мертвих підвалів
пам'ять віднайдуть у слові
чого їм чекати далі?

любові

любові

любові

БАВИЛОН

сьогоднішня вежа будується із кісток
кров тримає надійніше за цемент
вогню вдосталь

тягнуться люди до бога
тягнуться бідолашні блаженні
не знаючи що

бог змусився виїхати
з тимчасово окупованого царства його
(як на небі так і на землі)

отримав статус переселенця

ПРИЧИНИ

яка різниця що далі буде
(вони лежали на ліжку голими)
там так багато вогню та бруду
що я
напевне
вернуся
големом

там так багато крові та м'яса
що я
напевне
вернуся
стерв'ятником
(вони ховались під ковдрою разом)
і буду літати десь над хрещатиком

там лінії часу та простору стерті
(вони тягнули на двох папіросу)
там стільки болю що просять смерті
як бідні
поїсти
на паперті
просять

там з-під землі розтікається лава
а з неба
градом
іде
метал
(вони варили ранкову каву)
там в кожного є своя власна мета

там в кожного є своя власна віра
(вони заправляли зім'яту постіль)
доки в молитвах світ просить миру
там просять
правди
та
помсти

не треба спиняти
будь ласка
не треба
в мене вагомі причини іти
(вони обіймались до болю між ребер)

наприклад

ти

DEATH

смерть
як процес
не несе в собі жодного пафосу
вона просто є
надто просто для нашого хаосу
надто цілісно й міцно
аби поділити її на частини

надто часто

так часто
що стала
рутиною

смерть зазвичай
спілкується знаками
жінка та чоловік помирають однаково
за нею повітря
тхне кров'ю та димом
помирають старими
і молодими
помирають заводи
помирають навіть міста
смерть каже
дивися яка я насправді проста
як літери ці
як рими в ось цьому твоєму вірші
дивися
каже